సిఫార్సు

బెహరా వెంకట సుబ్బారావు

ఉదయం పదిగంటలయ్యింది. బజారులో కూరలు కొనుక్కొని యిల్లు చేరుకొన్నారు శ్రీపతిగారు. భర్త వచ్చిన అలికిడి విని వీధి గదిలోకి వెళ్ళింది అతని అర్ధాంగి అనూరాధ.

"తమ్ముడొచ్చాడు!" చెప్పింది. హేంగరుకి చొక్కా తగిలిస్తూ వెనక్కి తిరిగి అడిగారు శ్రీపతిగారు.

"సుందరం వచ్చాడా? ఏడీ?"

"ఆఁ పెద్దబ్బాయి భాస్కరాన్ని కూడా తీసుకొచ్చాడు!" అంది కూరల సంచి చూస్తూ.

"ఏది? కనబడరేం? వాడికేదైనా వుద్యోగం దొరికిందా?" వాలుకుర్చీలో కూర్చుంటూ ఆతృతగా అడిగారు.

"ఇక్కడ కాలేజీలో ఎటెండరు పోస్టుకి ఇంటర్వ్యూ వుందిట రేపు! ప్రిన్సిపాల్‌గార్ని కలవడానికి కొడుకుని తీసుకొని వెళ్ళాడు. అరగంటలో వస్తానన్నాడు! ఇప్పుడే వెళ్ళాడు!"

"ఇంటర్ పాసైన భాస్కరానికి ఎటెండర్ ఉద్యోగమా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగారు.

"అదైనా దొరకాలికదా! వాళ్ళ దౌర్భాగ్యం అలా వుంది! వుండండి కాఫీ తెస్తా!" అంటూ కూరల సంచితో వంట గదిలోకి వెళ్ళింది అనూరాధ.

* * * * *

స్టేట్‌బాంక్‌లో ఆఫీసరుగా పనిచేసి సంవత్సరం క్రితం రిటైరయ్యారు శ్రీపతిగారు. ఇద్దరు మగపిల్లలూ యిద్దరాడ పిల్లలూ సంతానం. పెద్దబ్బాయి రాజమండ్రిలో కాలేజి లెక్చరర్. రెండోవాడు గుడివాడలో అసిస్టెంట్ యింజనీర్. ఇద్దరాడ పిల్లలకీ మంచి సంబంధాలే చేసారు. ఒకల్లుడు ఇంజనీర్. రెండో అల్లుడు డాక్టర్. శ్రీపతిగారికి ఏ బాదరబందీలేదు. సార్థక నామధేయుడు. రిటైర్ అయ్యాక వచ్చిన డబ్బుతో ఆ గ్రామంలో ఒక చిన్న మేడ కొనుక్కొని వాకిటవేలుపెట్టి రీ మోడల్ చేయించుకొన్నారు. అది చిన్న గ్రామంకాదు. తాలూకాకేంద్రం! హాయిగా జీవిస్తున్నారు.

శ్రీపతి అత్తవారు పెద్ద స్థితిపరులుకాదు. మామగారు పోయాక కొద్దిపాటి ఆస్తినీ ముగ్గురు బావమరదులూ పంచుకొన్నారు. ఒకొక్కరికి రెండేసి ఎకరాల భూమి వచ్చింది. పెద్ద బావమరదులిద్దరూ ప్రక్క జిల్లాల్లో ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. ఆఖరి బావమరిది సుందరం. అతను పెద్దగా చదువుకోలేదు. అందువలన తండ్రిచేసే గ్రామకరణం ఉద్యోగాన్ని చేపట్టాడు. ఉన్న భూమి అమ్మేసి ముగ్గురాడ పిల్లలకి పెళ్ళిళ్ళు చేసాడు సుందరం. అతనికి ఒకేఒక కొడుకు భాస్కరం. ఇంటర్‌వరకూ చదివి మానేశాడు. ఆ మధ్య సెన్సస్ డిపార్టుమెంట్‌లో రెండు సంవత్సరాలపాటు పనిచేసాడు. తర్వాత రిట్రెంచ్ చేయబడ్డాడు. నిరుద్యోగి అయ్యాడు. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ రద్దు కావడంతో సుందరం కూడా నిరుద్యోగయ్యాడు. ఆ కుటుంబ భారాన్ని భాస్కరమే మోయాలి. అతనికి ఉద్యోగం కావాలి.

ఎంత యిబ్బందిగా వున్నా బావగార్ని ఏనాడూ సహాయాన్ని అర్థించలేదు సుందరం. సుందరానికి ఉద్యోగం పోయాక శ్రీపతిగారు అర్ధాంగితో వెళ్ళారు పరామర్శించడానికి. ఏమైనా (ఆర్థిక) సహాయంచేసి ఆదుకోవాలనుకొన్నారు. కానీ అతను అడుగనూలేదు శ్రీపతిగారు అందించనూలేదు. ఆనాటినుంచీ భాస్కరానికి ఏదైనా ఉద్యోగం వేయించాలన్న తలంపులోనే వున్నారు శ్రీపతిగారు.

* * * * *

పదకొండు గంటలు దాటాక సుందరం కొడుకుతో తిరిగి వచ్చాడు. బావమరదులిద్దరూ పలకరించుకొన్నారు. అనూరాధ కూడ వాళ్ళ దగ్గర కుర్చీ వేసుకుని కూర్చుంది విషయం తెల్సుకోవాలన్న ఆతృతతో. అసలు విషయంలోకి వచ్చాడు సుందరం.

"ఇక్కడ కాలేజీలో ఎటెండరు పోస్టు ఖాళీ వుంది! భాస్కరంకోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నా!"

"ప్రిన్సిపాల్‌గార్ని కల్సావా?" అడిగారు శ్రీపతిగారు.

"ఇంటికి వెళ్ళాం! ఆదివారం కదా! ఇంటివద్దనే వున్నారు! ఆయన్ని కలవడాన్కి గంటసేపు బయట నిలబడాల్సి వచ్చింది! ఆయనతో మాట్లాడింది అయిదు నిమిషాలే!" చెప్పాడు సుందరం.

"అంత బిజీగా వున్నారా?" ప్రశ్నించింది అనూరాధ.

"రేపే యింటర్వ్యూ! నాతోటి వాళ్ళు ఆయన్ని కలవడాన్కి ఆరుగురు క్యూలో కూర్చున్నారు బల్లమీద. నా తర్వాత మరి ముగ్గురు వచ్చారనుకో!"

"ఏమన్నారు?" ఆలస్యాన్ని భరించలేకపోయింది అనూరాధ.

"మా ఎమ్మెల్యే గారిచ్చిన లెటరు చూపించా చదువుకొని జేబులో పెట్టుకొన్నారు."

"ఏమీ అనలేదా?" అనూరాధలో ఆతృత ఎక్కువైంది.

"భాస్కరాన్ని క్వాలిఫికేషన్స్ అన్నీ అడిగి తెల్సుకున్నారు. చూస్తానులెండి! అన్నారు."

"ఎమ్మెల్యేగారి లెటరు కదా! చదువుకొన్నాక ఆయన మొహం ఎలా వుంది? ఏమైనా గ్రహించావా?" ప్రశ్నించారు శ్రీపతిగారు.

చిన్నగా నిట్టూర్చి చెప్పసాగాడు సుందరం.

"ఎమ్మెల్యే పెద్ద లెక్కలోని వాడుకాదు బావగారూ! అన్నీ వివరంగా తెల్సుకొన్నా. కాలేజి కమిటీ ప్రెసిడెంటు ఒక కాండిడేట్‌ని తీసుకొచ్చాడుట! మరొక ఎమ్మెల్యే ఒకబ్బాయిని వెంటపెట్టుకొచ్చాడు. ఎంపీగారి దగ్గరనుంచి ఒక అభ్యర్థి లెటరు తీసుకొచ్చాడుట. ఈ రోజు ఉదయమే ఒక మినిష్టరు ఫోనులో మాట్లాడారుట! ఇంకా వాళ్ళపై అధికారులు ఎంతమంది అభ్యర్థుల్ని సిఫార్సు చేసారో తెలీదు మన వాడికి ఉద్యోగం లభిస్తుందన్న ఆశలేదు బావగారూ!" నిరాశగా ముగించాడు సుందరం. అవాక్కైంది అనూరాధ.

కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దంగా దొర్లాయి.

"ప్రిన్సిపాల్‌గారి పేరు తెల్సా?" అడిగారు శ్రీపతిగారు నిశ్శబ్దాన్ని ఛేదిస్తూ.

"కె. సూర్యప్రకాశరావు" చెప్పాడు భాస్కరం.

"అంటే కొద్దిగా పొట్టిగా వుంటారు! కర్లింగ్ హెయిర్! ఆయనేనా?" ఆతృతగా అడిగారు శ్రీపతిగారు.

"ఆఁ ఆయనే! నుదుట బొట్టు కూడా పెట్టుకొంటారు! గదినిండా దేవుని పటాలే! దైవ భక్తి ఎక్కువనుకొంటా!" వివరంగా చెప్పాడు సుందరం.

భర్త మొహంలో మార్పు రావడం గమనించి "ఆయన మీకు తెల్సా?" ఠక్కున అడిగింది అనూరాధ.

తెల్సునన్నట్టు తలూపారు శ్రీపతిగారు ఆలోచిస్తూ. అందరిలోనూ ఆశాలత చిగురించింది.

"బంట్రోతుద్యోగంకోసం ఎంపీలూ మినిష్టర్లూ రంగంలోకి దిగితే మామూలు మనుషులం మనవో లెక్కా! నిరుత్సాహపడింది అనూరాధ.

ఆ అన్నా తమ్ముళ్ళ సంభాషణ వినిపించడంలేదు శ్రీపతిగారికి. ఆయన వేరే లోకంలో వున్నారు.

"అది కాదన్నా ఆ ప్రిన్సిపాల్‌గారు బావగారి స్నేహితుడే అయితే పని జరగడానికి అవకాశం వుంది! మా పరిస్థితిని వివరిస్తే జాలిపడి భాస్కరానికి ఉపాధి చూపించొచ్చు!" ఆశ వదులుకోలేదు సుందరం.!

"లాభం లేదురా! బంట్రోతుద్యోగం ఏమిటి పోనిస్తూ! అంతకన్నా ఏకూలి పనైనా చేసుకొని స్వతంత్రంగా జీవించొచ్చు! మీ బావగారు ఆఫీసరుగారుగా వున్నప్పుడు ఏ పది మందికో ఉద్యోగాలిచ్చి వుంటారు. తీరా మనవాళ్ళు పెరిగే సమయానికి రూల్సు మారిపోయాయ్!" ఉస్సురు మంది అనూరాధ.

"ఆయన బావగారి స్నేహితుడే అయివుండాలి!

బావగారు పూనుకుంటే భాస్కరానికి ఉద్యోగం రావడం ఖాయం!" అంటూ బావగారి వైపు ఆశగా చూసాడు సుందరం. ఆయనలో ఏ భావమూ వ్యక్తం కాలేదు.

"ఎంపీలూ, మినిస్టర్లూ ఒకవైపు ఒత్తిడి యిస్తూంటే స్నేహితుల మాటలు వింటారుట్రా! నన్నడిగితే డబ్బు ముందు ఎంత పెద్ద రికమెండేషన్ అయినా తెల్లమొహం వేస్తుంది. ఆయన డబ్బుకి కక్కుర్తి పడతారేమో ఆరాతీయ్!" ఉపాయం చెప్పింది.

"డబ్బు మన దగ్గర లేదుకదా?" డీలాపడ్డాడు సుందరం.

ఆ అక్కా తమ్ముళ్ళ మాటలు విన్పించలేదు శ్రీపతిగారికి. ఆయన పదిహేను సంవత్సరాల వెనక్కి వెళ్లారు.

* * * * *

అప్పుడు శ్రీపతిగారు కాకినాడలో ఒక బ్రాంచికి ఏజంటుగా వుండేవారు. ఒకానొక ఉదయాన ప్రకాశం (అంటే యిప్పటి ప్రిన్సిపాల్‌గారు) ఒక పాతిక సంవత్సరాల యువకుణ్ని వెంటతీసుకొని శ్రీపతి గారింటికి వచ్చారు. అప్పుడాయన రాజమండ్రిలో కాలేజీ లెక్చరర్. ప్రకాశం శ్రీపతిగారూ బాల్య స్నేహితులు. ఒకేవూరికి చెందినవారు.

ఎలిమెంటరీ స్కూలునుంచి కాలేజీవరకూ కలసి చదివారు. బాల్య స్నేహితుడు చాలా కాలానికి కల్సినందుకు సంతసించారు శ్రీపతిగారు.

'వీడు నా మేనల్లుడు! అల్లుడు కూడా! రెండో కూతురు సుజాత నిచ్చాను. బి. కాం. పాసయ్యాడు!" తన కూడా తెచ్చిన యువకుణ్ని పరిచయం చేసారు ప్రకాశంగారు. లేచి నిలబడి నమ్రతగా నమస్క-రించాడా యువకుడు.

"ఏం చేస్తున్నాడు?" మామూలుగా అడిగారు శ్రీపతిగారు.

"మొన్నటివరకూ వైజాగ్‌లో విక్రం షిప్పింగ్ కంపెనీలో పనిచేసేవాడు. ఏవో గొడవలు వచ్చి ఆ కంపెనీ తన బ్రాంచిని వైజాగ్‌లో ఎత్తేసింది. నిరుద్యోగయ్యాడు." చెప్పారు ప్రకాశంగారు.

ప్రకాశం ఎందుకొచ్చాడో అర్థమైంది శ్రీపతిగారికి. ఆ అబ్బాయిని పరిశీలనగా చూసారు. ప్రకాశంగారి కంఠంలో మార్పు వచ్చింది నిరాశా నిస్పృహలు ధ్వనిస్తున్నాయి.

"అమ్మాయికి యిద్దరు పిల్లలు! ఇప్పుడేం చేయాలో తోచడంలేదు! వీడికి ఏదైనా పని యిప్పిస్తావేమోనన్న ఆశతో వచ్చా!" అర్థించారు.

'క్లర్కుపోస్టులు ఖాళీలు లేవు! అయినా యిదివరకులా డైరక్టుగా అపాయింట్ చేయకూడదు. రిక్రూట్‌మెంటు జరగాలి!" తన అశక్తత్వాన్ని తెలియజేశారు శ్రీపతిగారు.

"గుమాస్తా ఉద్యోగం కోసమే రాలేదోయ్! మెసంజరుగా వేసుకున్నా చాలు!" సిగ్గ విడిచారు ప్రకాశంగారు.

"మెసంజర్ని కూడా డైరక్టుగా ఎపాయింట్ చేయ-కూడదోయ్! అలా పాతరోజుల్లో కుదిరేది! టెంపరరిగా డెయిలీ వేజస్ మీద కొన్నాళ్ళు చేయాలి! ఆ తర్వాత ఖాళీ వచ్చినప్పుడు రెగ్యులర్ ఎపాయింట్-మెంట్ యిస్తారు! అయినా బి. కాం. పాసయిన వాడికి

మెజంజరుద్యోగమా?" తన అయిష్టతను వ్యక్తం చేసారు శ్రీపతిగారు.

"దానికైనా సిద్ధమేనోయ్! అదైనా యిచ్చి పుణ్యం కట్టుకో! గ్రాడ్యుయేట్ కాబట్టి ముందు ముందు పైకి వస్తాడని నా నమ్మకం!"

శ్రీపతిగారు యింకా సుముఖతను వ్యక్తం చేయకపోవడం ప్రాధేయపడ్డారు ప్రకాశంగారు.

"అవకాశం వస్తే నీ ఋణం తీర్చుకొంటా! నీకెలాంటి అవసరం రాకపోవచ్చు! ఆడపిల్ల తండ్రిగా బ్రతిమాలుకుంటున్నా! ప్లీజ్! కాదనకు!"

"సరే!" అనక తప్పలేదు శ్రీపతిగారికి.

తనకున్న అధికారం మేరకు టెంపరరీగా మెసంజరు వుద్యోగం యిచ్చారు. ఆ తర్వాత పెర్మనెంట్ చేయబడ్డాడు. కొన్నాళ్లకి శ్రీపతిగారికి ఆ బ్రాంచినుంచి ట్రాన్స్ఫర్ అయింది. అతని విషయాలు తెలియవ్. ప్రకాశం విషయం కూడా తెలీదు. పదిహేను సంవత్సరాలు గడిచాయ్.

* * * * *

అనూరాధ తమ్ముణ్ణి పక్కగదిలోకి పిలిచి చెప్పింది.

'డబ్బు అవసరం అయితే నేను సర్దుబాటు చేస్తా మీ బావగారికి తెలీయకుండా! తక్కిన ఏర్పాట్లు చూడు! తర్వాత నెమ్మదిగా నేనే మీ బావగారికి చెబుతా! డబ్బు పుచ్చుకొంటాడో లేదో, పుచ్చుకొంటే ఏపాటి యివ్వాలో అన్నీ వివరంగా తెల్సుకో!"

అక్క చెప్పిన ఆలోచన బాగానే వున్నట్టు తోచింది సుందరానికి.

అక్కా తమ్ముడూ తిరిగి గదిలోకి వచ్చేసరికి యింకా పరధ్యాన్నంలోనే వున్నారు శ్రీపతిగారు.

"ఏవిటాలోచిస్తున్నారు?" భర్తని పలకరించింది అనూరాధ.

"మనం కాకినాడలో వుంటున్నప్పుడు మనింటికి నా స్నేహితుడు ప్రకాశం వచ్చాడు జ్ఞాపకం వుందా?" అడిగారు అర్ధాంగిని.

"మనింటికి మీ స్నేహితులు చాలామంది వచ్చేవారు! ప్రకాశంగారెవరో నాకేం తెలుస్తుంది!"

"నీకు జ్ఞాపకం ఉండే వుండాలి! కాలేజీ లెక్చరర్ ప్రకాశం అని చెప్పా! మనింట్లో భోజనం కూడా చేసాడు! వాళ్ల అల్లుడికి మెసంజరు ఉద్యోగమైనా వేయించమని ప్రాధేయపడ్డాడు! మెసంజర్గా అప్పాయింట్ చేసా..." ఇంకా ఆమె గుర్తుకు తెచ్చుకోకపోవడంతో -

"మన సుధకి మండపేట సంబంధం చెప్పాడు జ్ఞాపకం వుందా?"

'ఓహో ఆయనా? జ్ఞాపక మొచ్చింది. అయినా ఆయనెందుకూ! ఆయన ద్వారా రికమెండ్ చేయిస్తారా? టైం చాలదు! రేపే ఇంటర్వ్యూ!'

"ఆ ప్రకాశమే ఈ ప్రిన్సిపాల్ సూర్యప్రకాశరావు! మనం ఈవూరొచ్చి ఆర్నెల్లేగా అయింది. ఒకరి నొకరం కల్సుకొనే అవకాశం రాలేదు! వారే

"సిఫార్సు"

ప్రిన్సిపాలని నాకింతవరకూ తెలీదు!"

అక్కా తమ్ముళ్లిద్దరూ ఆయన్ని ఆశగా చూశారు.

"అయితే బావగారూ! ఆయన్ని అర్జంటుగా కలవాలి! ఇంటర్వ్యూలు అయాక కలిస్తే ప్రయోజనం వుండదు!" తొందరచేసాడు సుందరం.

"ఇంతమంది పెద్దలు జోక్యం చేసుకొంటున్నారు కదా! మీ మాట వింటారంటారా?"

అనుమానం వ్యక్తం చేసింది అనూరాధ.

భార్య మాటలు విని బావగారు ఎక్కడ సంశయిస్తారోనన్న భయం పట్టుకొంది సుందరానికి.

"ప్రయత్న లోపం వుండకూడదక్కా! ఆ తర్వాత మా అదృష్టం! అల్లుడికి వుద్యోగం యిచ్చినందుకైనా ప్రత్యుపకారంగా బావగారి అభ్యర్థనని మన్నిస్తారు! నాకా నమ్మకం వుంది! తప్పకుండా కృతజ్ఞత చూపిస్తారు! పదండి బావగారూ వెళ్దాం!" లేచి నిలబడ్డాడు సుందరం.

"అవకాశం వస్తే నీ ఋణం తీర్చుకొంటా.నోయ్!" అని ఆనాడు ప్రకాశం అన్నమాటలు గుర్తుకొచ్చాయ్ శ్రీపతిగారికి.

సుందరాన్ని కూడా తీసుకొని రిక్షాలో బయలుదేరారు. బాగా ఎండగా వుంది. ప్రిన్సిపాల్గారి వీధి తలుపులు వేసివున్నాయ్.

"ప్రకాశం!" తలుపు తట్టుతూ పిల్చారు. తలుపుతీసి చూసారు ప్రకాశంగారు.

ఒకరి నొకరు పోల్చుకొన్నారు. చాలా కాలానికి కల్సుకున్న ఆ యిరువురి స్నేహితుల మొహాలూ మతాబుల్లా వెలిగాయ్. ఒకరి నొకరు కావలించుకొన్నారు. ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించారు ప్రకాశంగారు. ముగ్గురూ ఎదురెదురుగా కుర్చీలో కూర్చున్నారు.

"ఈ వూళ్లో నన్ను పేరుపెట్టి పిలుస్తుంటే ఎవరైనా బంధువులైనా అయివుండాలి స్నేహితుడైనా అయివుండాలి అనుకొన్నా! అందుకే చటాల్న లేచి తలుపుతీసా! అది సరే! మనం కల్సుకొని చాలా సంవత్సరాలైంది!. ఎక్కడుంటున్నావ్? ఈ వూరెప్పుడొచ్చావ్? ఎవరింటి కొచ్చావ్? మీ అమ్మాయి సుధ పెళ్లికి రాలేకపోయా! ఆ సమయంలో పరీక్షలవుతున్నాయ్!" అభిమానాన్ని కుమ్మరిస్తూ కుశల ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు ప్రకాశంగారు.

అతని ప్రశ్నలన్నింటికీ వరసగా సమాధానం చెప్పారు. శ్రీపతిగారు. ఆరునెలలనుంచీ ఒకే గ్రామంలో వుంటున్నా కల్సుకోలేక పోయినందుకు ఆశ్చర్యం ప్రకటించుకొన్నారిరువురూ.

"తూర్పు చివర మా యిల్లుంది! రెండో చివర మీ యిల్లూ కాలేజీ వున్నాయ్. అందుకే మనం కల్సుకోలేకపోయాం! అది సరే! పిల్లలంతా బావున్నారా?" తిరిగి కుశల ప్రశ్న వేసారు శ్రీపతిగారు.

వారంత ఆప్యాయంగా మాట్లాడుకొంటూ వుంటే వారి స్నేహ శీలతకి సుందరం ఒడలు పులకరించాయ్. ఛీమా కలిగింది. మనసు తేలిక పడింది. స్నేహాన్ని తప్పేకాదు ఈ ప్రపంచంలో ఏ పదార్థమూ విడదీయలేదు. స్నేహబంధం అంత మహత్తరమైంది. బాస్కరం అదృష్టవంతుడు! అనుకొన్నాడు సుందరం.

"ఏవిటీ! ఇంత ఎండలో వచ్చావ్? కబురు పంపితే సాయంత్రం నేనే వచ్చేవాణ్ని కదా!"

జవాబుగా మందహాసం చేసారు శ్రీపతిగారు.

అంతలో పదహారేళ్లమ్మాయి కాఫీలు తెచ్చి అందించింది ముగ్గురికీ.

"మా మనవరాలు! అదేనోయ్ మా రెండో అమ్మాయి కూతురు! మా రెండో అల్లుడు కిశోర్కి కాకినాడలో వుద్యోగం వేయించావ్ జ్ఞాపకం వుందా? వాడి కూతురు!" వివరంగా చెప్పారు ప్రకాశంగారు.

"అలాగా? చాలా సంతోషం!" సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేసారు శ్రీపతిగారు ఆ అమ్మాయిని చూస్తూ.

కిశోర్ ఈ వూరి బ్రాంచికే ట్రాన్స్ఫర్ చేయించుకొన్నాడు! నాలుగైదు రోజుల్లో జాయిన్ అవుతాడు!"

అల్లునికి తానే వుద్యోగం వేయించిన సంగతి గుర్తుకు తెచ్చినందుకూ ఆ సమయంలో ఆ ప్రస్తావన అతనే తెచ్చినందుకూ సంతృప్తి చెందారు శ్రీపతిగారు. తన అభ్యర్థనని త్రోసి పుచ్చడనే ధైర్యం వచ్చింది.

"ఒక్క నిమిషంలో వస్తా!" అంటూ లోనికి వెళ్లారు ప్రకాశంగారు. శ్రీపతి సుందరం ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకొన్నారు. మాట పక్కవచ్చుననే ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేసుకొన్నారు. అంతలో వచ్చాడొక అపరిచిత వ్యక్తి. వస్తూనే స్వతంత్రంగా సోఫాలో చతికిలపడ్డాడు. ప్రకాశంగారు తిరిగి వస్తూ సోఫాలో కూర్చున్న వ్యక్తిని చూసి ప్రశ్నించారు శ్రీపతిగారిని చూపిస్తూ

"ఏమోయ్! ఈయనెవరో జ్ఞాపకం వుందా?"

అతను కనుబొమలు ఆడిస్తూ చూస్తూ వుంటే -

"మీ బ్రాంచి మేనేజరు శ్రీపతిగారు! మర్చిపోయావా?" అడిగారు.

చటాల్న లేచి నిలబడి నమస్కరించాడు కిశోర్.

"క్షమించండ్సార్! ఎండలో వచ్చాను. పోల్చుకోలేకపోయాను! మీ దయ వల్ల హెడ్ కాషియర్నయ్యా! ఈ బ్రాంచికే ట్రాన్స్ఫరయ్యా! రెండు రోజుల్లో జాయిన్ అవుతా!" క్షమాపణ అర్థించాడు కిశోర్.

అతణ్ని వాత్సల్యంగా చూసారు శ్రీపతిగారు.

"చాలా సంతోషం! కృషి చేసావ్ వృద్ధిలోకి వచ్చావ్! ఇందులో నా దయ ఏముంది!" అన్నారు మామూలుగా.

"ఆ రోజు మా వాడికి ఆ మెసంజరుద్యోగమైనా యిచ్చావ్ కాబట్టి యింత వాడయ్యాడు. లేకపోతే

భద్రతకో గీతం

బజార్లో విలువలేని
ప్రాణాలు మనవి
బస్సీలో బయటకు వస్తే
తిరిగి ఇంటికి చేరగలమా
అని ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే
ఏం చెప్తాం విలువలేని
ప్రాణులం
ఎదురుగా యమధర్మరాజు
హెవీ హెవీ వెహికల్ లారీ
వెనుక నుంచి మా ఊరి
సిటీ బస్సు దయలేని
డ్రైవరు అతనికి 60 ప్రాణాలు
లెక్కలేదు ధర్మపాల్కీ
ధీమా చేశాడుట యజమాని
మా ఊళ్ళోనే కాదు బాబూ
మీ ఊళ్ళో కూడా
దిక్కులు చూస్తూ నడిస్తే
ఎవరు నీ ప్రాణానికి దిక్కు?
మా ఊరి సిటీ బస్సు
మీ ఊళ్ళో ఆర్ టి సి బస్సు
అయి ఓ సి టాంకర్
అన్నీ వేగపు వాహనాలే
రహదార్లను క్రాసు చేయకు
నిర్లక్ష్యంగా నీ ప్రాణహాని
చెప్తున్నాడు ధర్మగ్లాని
గ్రామాల్లో పెద్దరైతు ట్రాక్టరు
దానినిండా జనం
కాంట్రాక్టరుగారి లారీ
వందమంది అందులో
ప్రయాణం
మధ్యలో ఫియట్లు
మారుతి కార్లు –
అంబాసిడర్లు
అన్నీ జనాభా సమస్య
పరిష్కారానికి కృషి చేస్తున్నాయి
మా సిటీ బస్సు
ఆగదు ఎంత పిటీ
ఆగితే కదలదు
ఇది కాల్వలో –
నదిలో లోయలలో
ఈదుతుంది
ప్రతిరోజూ
పత్రికలకు ఎంచక్కా
ప్రమాదాల వార్తలందిస్తుంది

–ఎం. ఎస్. ఎం.

"సిఫార్సు"

ఎడె జీవితం ఎలా వుండేదో! కృతజ్ఞత వ్యక్తం చేసారు ప్రకాశంగారు అంతలో భోజనానికి పిలుపు రావడంతో లోనికి వెళ్ళాడు కిశోర్

ఏమిటి విశేషాలు? కుతూహలంగా అడిగారు ప్రకాశంగారు

తా నొచ్చిన పని ప్రస్తావనకు తేడానికి అనుకూలమైన సమయమూ సందర్భమూ దొరికినందుకు సంతసించారు శ్రీపతిగారు

ఇతను నా ఆఖరి బావమరిది! మొన్నటివరకూ గ్రామ కరణంగా పని చేసాడు! ఇప్పుడు నిరుద్యోగయ్యాడు ముగ్గురాడపిల్లలకి పెళ్ళిళ్ళు చేసి చితికిపోయాడు వాళ్ళబ్బాయి యింటర్ పాసయ్యాడు రేపు ఎటెండర్ పోస్టుకి యింటర్వ్యూ వుందిట! నీ సహాయానికి అర్థించడానికి వచ్చా! చెప్పవల్సింది చెప్పారు శ్రీపతిగారు

అంతవరకూ సుందరాన్ని పరీక్షగా చూడలేదు ప్రకాశంగారు అతను ఎమ్మెల్యేగారి నుండి లెటరు తెచ్చినట్టు గుర్తొచ్చింది

ప్రకాశంగారి మొహంలో మార్పు వచ్చినట్టు గమనించారు శ్రీపతిగారు అయినా నిరుత్సాహపడలేదు ఆ పరిస్థితిలో వున్న వ్యక్తికి అది సహజం అనుకొన్నారు కొంతసేపటికి నార్మల్ అయారు ప్రకాశంగారు శ్రీపతిగారు మళ్ళీ చెప్పడం మొదలు పెట్టారు

ఇంతవరకూ ఆకలి శోకంతో సంసారాన్ని నెట్టుకొచ్చాడు ఒకే ఒక కొడుకు వాడిమీదనే కుటుంబం ఆధారపడివుంది ఈ ఉపకారం చేయక తప్పదు!

ఒకే ఒక పోస్టు! ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఎక్ఛేంజి వాళ్ళు యిరవై మంది పేర్లు పంపారు! దీనికోసం పెద్ద పెద్దవారినుండి రికమెండేషన్లు! ఎవరికివ్వడమో తెలీక తికమక పడుతున్నా! రెండు రోజులనుంచి ప్రెషర్ మరీ ఎక్కువైంది అయినా వాటిని పట్టించుకోదల్చుకోలేదు! డిజర్వింగ్ కాండేటుకే యివ్వాలని నిశ్చయించుకొన్నా! వివరించారు ప్రకాశంగారు

ఎంప్లాయ్ మెంట్ ఎక్ఛేంజివారు స్పాన్సర్ చేసిన లిస్టులో మావాడి పేరు కూడావుంది ఇంటర్వ్యూకాల్‌కూడా పంపారు! చెప్పారు శ్రీపతిగారు

అయితే యిందులో మరో యిబ్బంది వుంది! ఇబ్బందిగా చూసారు ప్రకాశంగారు తెల్సుకోడానికి ఆతృతపడ్డారు బావమరదులిద్దరూ

సెన్సస్ డిపార్టుమెంట్‌నుంచి రిట్రెంచయిన అభ్యర్థులకే ప్రిఫరెన్సు యివ్వమని ఆదేశం!

మావాడికి ఆ క్వాలిఫికేషన్ కూడా వుందోయ్ సెన్సస్‌లో పనిచేసి రిట్రెంచయ్యాడు! రక్కున చెప్పారు శ్రీపతిగారు

అయితే పరవా లేదు! సాధ్యమైనంతవరకూ మీ వాడికే యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తా! ఎమ్మెల్యేగారు సిఫార్సు లెటరుకూడా పంపారు! ఆయన నాకు బాగా సన్నిహితుడు! అంతకన్నా నువ్వే స్వయంగా వచ్చేయ్! డోన్ట్‌వర్రీ!

హామియిచ్చారు ప్రకాశంగారు

ప్రామిస్ తీసుకోవడం సభ్యత కాదనిపించింది శ్రీపతిగారికి తేలిక పడిన మనసుతో లేచారిద్దరూ వీధి చివర వరకూ సాగనంపారు ప్రకాశంగారు మర్నాడు యింటర్వ్యూ అయింది ఫలితం మర్నాడు ప్రకటిస్తామన్నారు

తన కుటుంబానికి ఆదరవూ ఆధారమూ దొరకబోతున్నందుకు సంతోషించాడు సుందరం తన ప్రయత్నం వృధా కానందుకు పుష్పాంగారు శ్రీపతిగారు ఆ శుభవార్త విని ఆనందసాగరంలో మునిగింది అనూరాధ

ఏవండీ శంకరాభరణం సినిమా మరోసారి చూడాలని వుందండి! తమ్ముడు యింత వరకూ చూడనే లేదట! తన కోరికను వ్యక్తం చేసింది అనూరాధ

ఇదివరలో చూసినా మరోసారి చూడాలనిపించింది శ్రీపతిగారికి కూడా పైగా బావమరది కూడా చూస్తానంటున్నాడు సరే అన్నారు రెండో ఆట సినిమాకి అందరూ బయలుదేరారు

సినీమా అవుతోంది వెనుక వరసలో వున్న వారి మాటలు స్పష్టంగా విన్పిస్తున్నాయ్ శ్రీపతిగారికి

నే విన్నది నిజమేం అంటావా? అడిగాడొకడు

ఏది? కాలేజీ అటెండరు పోస్టింగు గురించేనా? తిరిగి అడగాడు రెండో వ్యక్తి

ఎవరికో యిచ్చేసారట! నిరాశగా అన్నాడు మొదటి వ్యక్తి వారి మధ్య మూడో వ్యక్తి కలుగజేసుకొన్నాడు

ఎవరికో కాదు! మావూరి ప్రెశిడెంట్ గారబ్బాయినే సెలక్టు చేసారు ఆర్డర్సు కూడా యిచ్చారు నాకు చూపించాడు చూసాను వాళ్ళ నాన్న మూడు వేలు యిచ్చాడుట నాతో చెప్పాడు తనకే వస్తుందని మొదటి నుంచి ధైర్యంగా చెప్పేవాడు మేమే పొరపాటు చేసాం! మా నాన్నగారు కూడా నాలుగు వేలు పారేద్దాం అన్నారు మంత్రిగారి సిఫార్సుంది కదా తప్పకుండా వస్తుందని ధీమా పడ్డాడు మామయ్య డబ్బు యివ్వనవసరం లేదన్నాడు! వాపోయాడా వ్యక్తి అతను కూడా ఒక అభ్యర్థేనని అర్థమైంది శ్రీపతిగారికి

ఇలా జరుగుతుందని నాకేం తెల్సురా! మంత్రిగారి రికమెండేషన్ చేసాక తప్పకుండా యిస్తాడనుకొన్నా! డబ్బుకి కక్కుర్తి పడతాడని అనుకోలేదు!

పశ్చాత్తాపాన్ని ప్రకటించాడు అతని మామయ్య

డబ్బు ముందు ఎలాంటి సిఫార్సులూ పని చేయవయ్యా! అది తెల్సికూడా డబ్బు లేక మేం వూరుకొన్నాం అందరిలాగా మావాడు కూడా శెల్ఫి వచ్చాడు అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోడానికి ' ఉసూరుమన్నాడు మొదటి వ్యక్తి ఆ తర్వాత వారి సంభాషణలు ఆగిపోయాయ్

శ్రీపతిగారికి సినిమా చూడాలనిపించలేదు వెంటనే యింటికి పోవాలనిపించింది కుటుంబంతో వున్నారు కాబట్టి మాట్లాడకుండా కూర్చున్నారు □